ÚNG DỤNG NGHỆ THUẬT TRUYỀN THỐNG MÚA LÂN – SỬ – RÒNG TRONG CÁC SẢN PHẨM MỸ THUẬT ỨNG DỤNG HIỆN NAY

APPLYING THE TRADITIONAL ART OF LION - MONK - DRAGON DANCE IN TODAY'S APPLIED ART PRODUCTS

Phạm Hải Dương¹, Nguyễn Đình Văn², Nguyễn Lê Huy Bảo³

¹Đại học Kinh tế - Tài chính, thành phố Hồ Chí Minh, duongph22@uef.edu.vn ²Đại học Kinh tế - Tài chính, thành phố Hồ Chí Minh, vannd22@uef.edu.vn ³Đại học Kinh tế - Tài chính, thành phố Hồ Chí Minh, baonlh22@uef.edu.vn

Tóm tắt: Bài báo nói về nghệ thuật múa Lân - Sư - Rồng, một di sản văn hóa độc đáo của Việt Nam. Sau khi được du nhập từ Trung Quốc, nghệ thuật múa Lân - Sư - Rồng mang trong mình những nét đặc trưng độc đáo của văn hóa Việt Nam. Thay vì giữ nguyên các yếu tố từ nghệ thuật Lân — Sư - Rồng Trung Quốc, các nghệ nhân Việt Nam đã thích nghi và hiện thực hóa nó theo cách riêng của mình. Sự biến đổi này không chỉ cho thấy sự đa dạng và sáng tạo trong nghệ thuật, mà còn khẳng định sự tồn tại và phát triển của văn hóa Việt Nam. Tuy nhiên, hiện nay nghệ thuật múa Lân - Sư - Rồng đang phải đối mặt với tình trạng bị lãng quên, thờ ơ bởi thị hiếu khán giả. Trong khi đây là một hình thức nghệ thuật múa truyền thống có giá trị lịch sử và tâm linh, nó đang mất đi sự quan tâm và sự chú ý từ cộng đồng hiện đại. Bài báo nhấn mạnh tầm quan trọng của việc bảo tồn, phát triển và quảng bá múa Lân - Sư - Rồng, không chỉ để duy trì giá trị văn hóa mà còn để tạo ra cơ hội quảng bá và phát triển cho nghệ thuật này trong bối cảnh hiện đại.

Từ khóa: Lân – Sư – Rồng, múa Lân, Sư, Rồng, trang phục múa lân, nghệ nhân.

Abstract: The article talks about the art of Lion - Lion - Dragon dance, a unique cultural heritage of Việt Nam After being imported from China, the art of Lion - Lion - Dragon dance carries with it unique characteristics of Vietnamese culture. Instead of retaining elements from Chinese Lion, Lion and Dragon art, Vietnamese artisans have adapted and realized it in their own way. This transformation not only shows diversity and creativity in art, but also affirms the existence and development of Vietnamese culture.that is facing oblivion. While this is a traditional dance form with historical and spiritual value, it is losing interest and attention from the modern community. The article emphasizes the importance of preserving and promoting the Lion - Lion - Dragon dance, not only to maintain cultural values but also to create opportunities to promote and develop this art in the current context grand.

Keywords: Lion - Lion - Dragon, Lion, Lion, Dragon dance, Lion dance costumes, artists.

1. Giới thiệu

Nghệ thuật múa Lân - Sư - Rồng không chỉ là một di sản văn hóa của người Việt Nam mà còn là biểu tượng sống động của sự đoàn kết và tình thần sáng tạo. Đối mặt với thời đại hiện nay, nghê thuật này đang đứng trước một thách thức vô cùng lớn.

Trong khi múa Lân - Sư - Rồng là biểu tượng không thể tách rời với các dịp lễ hội truyền thống, thì nguy cơ lãng quên ngày càng trở nên hiện hữu. Giới trẻ đang phải đối mặt với cuộc sống hiện đại và truyền thống, có thể đã mất đi cơ hội hiểu rõ về giá trị sâu sắc của nghệ thuật này. Bài nghiên cứu này sẽ đưa ra một hành trình sâu rộng, không chỉ là để khám phá mỹ thuật và tâm linh của múa Lân - Sư - Rồng, mà còn để tìm kiếm những cách tiếp cận mới, đặc

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

biệt là với khán giả trẻ và trẻ nhỏ. Nếu nhìn xa hơn, múa Lân - Sư - Rồng không chỉ là biểu tượng văn hóa, mà còn là nguồn cảm hứng sáng tạo cho nghệ sĩ và những người đam mê nghệ thuật biểu diễn. Là một hình thức nghệ thuật sân khấu, nó đã không ngừng biến đổi và thích nghi qua các thế hệ, đồng thời truyền đạt những thông điệp sâu sắc về tình yêu, lòng nhân ái và lòng tự do. Tuy nhiên, để nghệ thuật này không rơi vào lãng quên, cần sự hiểu biết và tham gia tích cực từ cộng đồng, đặc biệt là từ thế hệ trẻ. Bài nghiên cứu này sẽ thực hiện quảng bá và giới thiệu về nghệ thuật múa Lân - Sư - Rồng.

Chúng ta hãy cùng nhau nhìn vào thế giới phong phú và tuyệt vời của múa Lân - Sư - Rồng và tìm kiếm những cách để chắp cánh cho nó, không chỉ như một di sản, mà còn như một nguồn cảm hứng sống động cho thế hệ mai sau.

2. Lịch sử hình thành và các đặc điểm của nghệ thuật múa Lân - Sư - Rồng

2.1. Sự ra đời

Nghệ thuật múa lân sư rồng là một loại hình nghệ thuật dân gian truyền thống của Trung Quốc, có nguồn gốc từ rất lâu đời. Theo các ghi chép lịch sử, múa Lân - Sư - Rồng đã xuất hiện từ thời nhà Tần (221-206 TCN) và được phổ biến rộng rãi trong các dịp lễ hội, tết truyền thống của người dân Trung Quốc. [1]

Tại Việt Nam, nghệ thuật múa Lân - Sư - Rồng được du nhập vào từ thế kỷ 17, theo chân những người Hoa đến buôn bán, sinh sống tại Việt Nam. Ban đầu, múa lân sư rồng chỉ được biểu diễn trong cộng đồng người Hoa, nhưng dần dần đã được người Việt tiếp thu và trở thành một nét văn hóa dân gian đặc sắc của Việt Nam. [1]

Giai đoạn hình thành và phát triển (từ thế kỷ 17 đến thế kỷ 20), múa Lân - Sư - Rồng được truyền bá và phát triển chủ yếu trong cộng đồng người Hoa. Các đoàn múa thường được thành lập bởi các bang hội, hội quán của người Hoa. Các tiết mục múa lân sư rồng chủ yếu mang tính biểu trưng, thể hiện ước vọng cầu may mắn, bình an cho cộng đồng. [1]

Giai đoạn phát triển mạnh mẽ (từ thế kỷ 20 đến nay), múa Lân - Sư - Rồng bắt đầu được người Việt tiếp thu và phát triển mạnh mẽ. Các đoàn múa Lân - Sư - Rồng của người Việt được thành lập ngày càng nhiều, không chỉ ở các thành phố lớn mà còn ở các vùng nông thôn. Các tiết mục múa lân sư rồng cũng được sáng tạo, cải tiến với nhiều hình thức mới lạ, hấp dẫn hơn. [1]

Năm 2009, múa Lân - Sư - Rồng của Việt Nam đã được UNESCO ghi danh là di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Đây là một sự kiện có ý nghĩa quan trọng, góp phần khẳng định giá trị của nghệ thuật múa lân sư rồng Việt Nam. [3]

Giai đoạn hiện đại (từ đầu thế kỷ 21 đến nay), múa Lân - Sư - Rồng của Việt Nam tiếp tục phát triển mạnh mẽ, không chỉ ở phạm vi trong nước mà còn vươn ra thế giới. Các đoàn múa Việt Nam đã tham gia biểu diễn tại nhiều quốc gia trên thế giới, góp phần quảng bá văn hóa Việt Nam.

2.2. Đặc điểm

Lân: Lân là loài vật có thân hình thon dài, đầu to, miệng rộng, mũi đỏ, mắt lồi, răng nanh sắc nhọn, có râu, có đuôi dài. Lân được làm bằng vải, gỗ, hoặc giấy bồi, được trang trí nhiều màu sắc sặc sỡ. Người múa lân phải có sức khỏe tốt, sự khéo léo và tinh thần đồng đội.

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

Hình 1. Tạo hình của Lân

Sư: Sư là loài vật có thân hình to lớn, vạm võ, mắt sáng, miệng rộng, có râu, có đuôi dài. Sư được làm bằng vải, gỗ, hoặc giấy bồi, được trang trí nhiều màu sắc rực rõ. Người múa sư phải có sức khỏe tốt, sự dẻo dai và sự nhanh nhẹn.

Hình 2. Tạo hình của Sư và Rồng

Rồng: Rồng là loài vật có thân hình dài, có nhiều vảy, có râu, có đuôi dài. Rồng được làm bằng vải, gỗ, hoặc giấy bồi, được trang trí nhiều màu sắc lộng lẫy. Người múa rồng phải có sức khỏe tốt, sự khéo léo và sự phối hợp nhịp nhàng.

- 2.3. Nghệ thuật Lân Sư Rồng trên thế giới
- 2.3.1. Trung Quốc

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

2.3.1.1 Sư tử Bắc Trung Quốc.

Sư tử phương Bắc Trung Quốc thường được biểu diễn như một cặp sư tử đực và cái ở phía bắc Trung Quốc. Sư tử phương Bắc có thể có một cái đầu gỗ sơn vàng, và mái tóc đỏ và vàng xù xì với chiếc nơ đỏ trên đầu để biểu thị một con sư tử đực, hoặc một chiếc nơ màu xanh cây (đôi khi là màu xanh lá cây) để đại diện cho con cái. Tuy nhiên, có những biến thể khu vực của sư tử.

Sư tử phương Bắc giống với chó Bắc Kinh hoặc sư tử đá và các chuyển động của nó giống như thật trong khi biểu diễn. Nhào lộn rất phổ biến, với các pha nguy hiểm như giữ thăng bằng trên mai hoa thung hoặc trên một quả bóng khổng lồ. Sư tử phương Bắc đôi khi xuất hiện như một gia đình, với hai con sư tử lớn "trưởng thành" và một cặp "sư tử nhỏ" nhỏ. Thường có hai người biểu diễn trong một con sư tử trưởng thành và một con sư tử non. Cũng có thể có một nhân vật "chiến binh" nắm giữ một vật thể hình cầu và dẫn dắt những con sư tử.

Điệu nhảy của Sư tử phương Bắc nói chung vui tươi hơn Sư tử phương Nam. Các khu vực có các đoàn múa lân nổi tiếng bao gồm Ninh Hải ở Ninh Ba, Từ Thủy ở tỉnh Hà Bắc, Đại Liên ở tỉnh Liêu Ninh, và Bắc Kinh. Có một số biến thể của màn trình diễn múa lân, ví dụ như múa lân trên tháp Thiên đàng từ huyện Xiangfen ở Sơn Tây là một hiệu suất theo đó một số con sư tử trèo lên một cấu trúc tháp cao được xây dựng từ những chiếc ghế gỗ, và cũng có những hành động dây cao liên quan đến sư tử.

2.3.1.2. Sư tử Nam Trung Quốc.

Sư tử phương Nam Trung Quốc hoặc múa lân Quảng Đông có nguồn gốc từ Quảng Đông. Sư tử phương Nam có một chiếc sừng duy nhất, và được liên kết với truyền thuyết về một con quái vật thần thoại tên là Nian. Con sư tử bao gồm một cái đầu được xây dựng theo truyền thống sử dụng papier-mâché trên khung tre được phủ bằng gạc, sau đó được sơn và trang trí bằng lông thú và một cơ thể làm bằng vải xếp lớp bền được tỉa bằng lông nhiều hơn. Tuy

Hình 3. Chi tiết bức tranh thời nhà Tống "Một trăm trẻ em chơi trong mùa xuân" của Tô Hán Thần cho thấy trẻ em biểu diễn múa lần

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

nhiên, những con sư tử mới hơn có thể được chế tạo bằng vật liệu hiện đại như nhôm thay vì tre và nhẹ hơn. Các phiên bản mới hơn cũng có thể áp dụng vật liệu hiện đại sáng bóng hơn so với sơn mài truyền thống như nhãn dán sequin hoặc laser nhưng chúng không tồn tại lâu như những loại có sơn mài nửa mờ. Tùy thuộc vào loại sư tử (Truyền thống hoặc hiện đại), các loại lông khác nhau có thể được sử dụng.

2.3.2. Múa rồng Trung Quốc

Múa rồng là một hình thức múa và biểu diễn truyền thống trong văn hóa Trung Quốc. Giống như múa lân, nó thường được thấy trong các lễ hội. Điệu nhảy được thực hiện bởi một nhóm các vũ công giàu kinh nghiệm, người điều khiển một hình rồng dài linh hoạt bằng cách sử dụng các cột được đặt ở các khoảng đều đặn dọc theo chiều dài của con rồng. Nhóm nhảy mô phỏng các chuyển động tưởng tượng của linh hồn dòng sông này một cách uốn lượn, nhấp nhô. Múa rồng thường được biểu diễn trong dịp tết. Rồng Trung Quốc là một biểu tượng của văn hóa Trung Quốc, và chúng được cho là mang lại may mắn cho mọi người, do đó, rồng càng ở trong điệu nhảy, nó sẽ càng mang lại nhiều may mắn cho cộng đồng. Những con rồng được cho là sở hữu những phẩm chất bao gồm sức mạnh to lớn, nhân phẩm, khả năng sinh sản, trí tuệ và điềm lành. Sự xuất hiện của một con rồng vừa đáng sợ vừa táo bạo nhưng nó có một ý nghĩa nhân từ, và nó là một biểu tượng để đại diện cho uy quyền của đế quốc. Các phong trào trong một buổi biểu diễn truyền thống tượng trung cho vai trò lịch sử của những con rồng thể hiện sức mạnh và phẩm giá.

Hình 4. Múa rồng Trung Quốc

Múa rồng của người Hoa xuất hiện muộn hơn múa lân. Trước khi có điệu múa rồng còn có điệu múa loan hoàng và phượng hoàng nhưng ít phổ biến bằng (loan là mái, phượng là trống). Lúc đầu múa Rồng chỉ xuất hiện trong tết Nguyên Tiêu và các dịp lễ hội sau vụ thu hoạch mùa thu. Múa Rồng xuất hiện trong người Hoa ở Việt Nam vào khoảng những năm 1944-1945 do ông Trần Bồi, một chủ cơ sở sản xuất xà bông Trung Nam ở Sa Đéc, vốn là nguồn gốc Phước Châu (Phúc Kiến), nơi được coi là cái nôi của nghệ thuật múa rồng, tổ chức

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

đội múa từ các thanh niên công nhân trong xưởng của ông. Múa rồng có rất nhiều điệu khác nhau, người ta cho rằng có đến hơn 30 điệu. Rồng được chia thành ba loại: * Rồng tơ được chế tạo bằng vải gắn chặt vào sào tre để múa, * Rồng tròn được làm bằng giấy cứng, có bụng tròn và dài, * Rồng cứng chỉ dùng để rước, khiêng, chứ không để biểu diễn. Múa lân hoặc Sư chỉ cần hai người, nhưng múa Rồng thì phải có nhiều người tập rất công phu để thể hiện được các động tác đồng bộ khi rồng uốn khúc, rồng phóng tới, rồng đảo lại. Múa rồng cần ít nhất 6 người, hoặc nhiều cũng đến 20-30 người cùng điều khiển con rồng phô diễn thần oai. Bây giờ sào tre gắn dưới thân rồng ít khi sử dụng mà thay vào đó người ta xài bằng gậy inox.

2.3.3. Sư tử Nhật Bản

Nhật Bản có truyền thống lâu đời về múa lân và điệu nhảy được gọi là sư tử vũ (獅子舞) trong tiếng Nhật. Nó được cho là đã được nhập khẩu từ Trung Quốc vào thời nhà Đường, và được kết hợp với lễ kỷ niệm ngày sinh của Đức Phật. Điệu múa sư tử đầu tiên được ghi nhận tại Nhật Bản là tại lễ khánh thành Tōdai-ji ở Nara năm 752. Mặt nạ sư tử lâu đời nhất còn sót lại, được làm bằng gỗ paulownia với hàm dưới có khớp nối, cũng được bảo quản ở Chùa Tōdai. Điệu nhảy thường được biểu diễn trong dịp năm mới để mang lại may mắn và xua đuổi tà ma, và các vũ công sư tử có thể được đi cùng với các nhạc sĩ sáo và trống. Nó cũng được thực hiện tại các lễ hội và lễ kỷ niệm khác. Trong một số màn trình diễn này, những con sư tử có thể cắn vào đầu người để mang lại may mắn.

Hình 5. Một điệu nhảy sư tử Nhật Bản được biểu diễn trong Sakurai, Nara bởi một người duy nhất đi cùng với nhạc công sáo và trống

Múa lân đã hoàn toàn được tiếp thu vào truyền thống Nhật Bản. Có nhiều điệu múa sư tử khác nhau ở Nhật Bản và phong cách nhảy múa và thiết kế của sư tử có thể khác nhau theo vùng - người ta tin rằng có đến 9.000 biến thể của điệu nhảy tồn tại ở nước này. Múa lân cũng được sử dụng trong các lễ hội Shinto tôn giáo như một phần của một loại hình nghệ thuật biểu diễn được gọi là kagura. Shishi kagura có thể được tìm thấy ở các dạng khác nhau - ví dụ như daikagura chủ yếu là nhào lộn, yamabushi kagura, một loại hình biểu diễn sân khấu được

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

thực hiện bởi các nhà khổ hạnh yamabushi, và cả ở bangaku và những người khác. Các hình thức khác nhau của điệu nhảy shishi cũng được tìm thấy ở noh, kabuki (nơi múa lân tạo thành một nhóm các vở kịch được gọi là shakkyōmono), và nhà hát bunraku.

Sư tử Nhật Bản bao gồm một cái đầu bằng gỗ, sơn mài được gọi là shishi-gashira (đầu sư tử), thường có thân hình đặc trưng của vải nhuộm màu xanh lá cây với thiết kế màu trắng. Nó có thể bị thao túng bởi một người, hoặc bởi hai hoặc nhiều người, một trong số họ thao túng cái đầu. Giống một người đàn ông thường thấy nhất ở miền đông Nhật Bản. Cũng như sư tử Trung Quốc, kiểu dáng của đầu và thiết kế trên cơ thể sẽ khác nhau giữa các vùng, và thậm chí từ trường học đến trường học. Tuy nhiên, mặt nạ đôi khi có thể có sừng dường như là một con nai (shika) và shishi được viết bằng các ký tự Kanji khác nhau có thể có nghĩa là con thú, hươu hoặc lợn rừng, ví dụ như trong shishi-odori (踊). Trong lịch sử, từ shishi có thể ám chỉ bất kỳ động vật bốn chân hoang dã nào, và một số điệu nhảy với những con thú khác nhau cũng có thể được gọi là shishi-mai. Điệu nhảy đôi khi cũng có thể có múa hổ (tora) hoặc kỳ lân (kirin).

Ở Okinawa, một điệu nhảy tương tự tồn tại, mặc dù sư tử được coi là một chó đá shisa huyền thoại. Đầu, cơ thể và hành vi của shisa trong điệu nhảy khá khác so với shishi trên đất liền Nhật Bản. Thay vì nhảy theo âm thanh của sáo và trống, điệu nhảy shisa của Okinawa thường được biểu diễn theo các bài hát dân gian được chơi với đàn shamisen.

Hình 6. Múa sư tử của đền thờ Minagi ở Asakura, Fukuoka

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

2.3.4. Sư tử Tây Tạng

Ở khu vực Hy Mã Lạp Sơn và Tây Tạng, cũng có một điệu nhảy sư tử được gọi là múa lân tuyết. Điệu nhảy này có thể được tìm thấy ở Tây Tạng và cả trong cộng đồng người di cư Tây Tạng nơi nó được gọi là Senggeh Garcham, Nepal, và một phần của Đông Bắc Ấn Độ - trong số những người Monpa ở Arunachal Pradesh, ở Sikkim, nơi nó được gọi là Singhi Chham, và ở một số vùng của Uttar Pradesh và Ladakh. Tên seng ge và các hình thức liên quan của nó đến từ tiếng Phạn sinha, và cham là một điệu nhảy nghi lễ của đạo Phật. Sư tử tuyết có bộ lông màu trắng và ở Tây Tạng, nó cũng có thể có bờm xanh hoặc rìa xanh, trong khi ở Sikkim, bờm có thể có màu xanh.

Các sư tử tuyết được coi là một biểu tượng của Tây Tạng và múa sư tử tuyết là một điệu nhảy phổ biến trong cộng đồng Tây Tạng và nó được thực hiện trong các lễ hội như trong điệu múa nghi lễ (lễ hội cham) và năm mới. Sư tử tuyết đại diện cho các dãy núi tuyết và sông băng của Tây Tạng và được coi là rất tốt lành, và nó cũng có thể tượng trưng cho một số đặc điểm, chẳng hạn như sức mạnh và lòng kiêu hãnh, không sợ hãi và niềm vui. Sư tử tuyết có thể có lịch sử lâu đời ở Tây Tạng, nhưng một số phiên bản địa phương của điệu nhảy cũng có thể bị ảnh hưởng bởi Vũ điệu sư tử Trung Quốc ở vùng biên giới Trung - Tây Tạng - ví dụ, nó đã ghi lại rằng thủ lĩnh địa phương ở Songpan, Tứ Xuyên đã tặng một bộ trang phục sư tử cho Jamyang Zhépa II của vùng Amdo trong thế kỷ 18. Điệu múa sư tử tuyết có thể được biểu diễn như một điệu nhảy thế tục, hoặc là một điệu nhảy nghi lễ được thực hiện bởi các nhà sư bon po.

Hình 7. Múa sư tử Tây Tạng ở Bodhgaya, Ấn Độ

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

2.3.4. Sư tử Việt Nam

Múa Lân – Sư – Rồng là một loại múa truyền thống đặc trưng của Việt Nam. Nó thường được biểu diễn trong các dịp lễ hội quan trọng như Tết Nguyên đán (Lễ Tết), khai mạc các cửa hàng mới, tân gia, hoặc trong các sự kiện đặc biệt. Múa Lân – Sư – Rồng được thực hiện bởi các nghệ nhân múa chuyên nghiệp. Múa Lân được coi là một biểu tượng của sự may mắn và thịnh vượng trong văn hóa dân gian Việt Nam. Nó được thể hiện thông qua một người diễn trong bộ trang phục của con Lân, một sinh vật huyền thoại có hình thù giống chó hoặc hổ. Lân thường được chế tạo ra từ một khung xương và được trang trí với nhiều lông và đồng xu kim loại, tượng trưng cho tài lộc, phú quý.

Múa Rồng là một phần của múa Lân – Sư – Rồng. Nó được biểu diễn bởi một nhóm người, có người đứng đầu biểu diễn Rồng. Rồng thường được tạo ra từ một khung xương linh hoạt và được trang trí với giấy màu sặc sỡ. Trong khi nhảy múa, người biểu diễn Rồng đòi hỏi khéo léo và phối hợp ăn ý và chặt chẽ với nhau để tạo ra những động tác uyển chuyển, mượt mà. Múa Lân – Sư – Rồng không chỉ là một nghệ thuật biểu diễn truyền thống mà còn trở thành một phần quan trọng của văn hóa và lễ hội Việt Nam, mang ý nghĩa văn hóa sâu sắc và niềm tư hào dân tôc.

Trong những năm gần đây, Lân – Sư - Rồng Việt Nam đã trở thành một nét đặc trưng văn hóa độc đáo, thu hút sự quan tâm của nhiều người dân và du khách trong và ngoài nước. Các nhóm biểu diễn Lân – Sư - Rồng không chỉ đa dạng về hình dáng, màu sắc mà còn tạo nên những màn trình diễn ấn tượng và nghệ thuật. Ngoài việc tham gia các lễ hội truyền thống, Lân – Sư - Rồng Việt Nam cũng xuất hiện trong nhiều sự kiện văn hóa, thể thao và giải trí khác, đóng vai trò như một biểu tượng mang ý nghĩa của niềm vui, sức mạnh và may mắn.

Hình 8. Các đội nhóm múa Lân – Sư – Rồng

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

Hình 9. Các đội nhóm múa Lân – Sư – Rồng đường phố trong các dịp lễ lớn nhằm truyền bá văn hóa

2.4. Ý nghĩa văn hóa của Múa Lân – Sư – Rồng

Nghệ thuật múa lân sư rồng có ý nghĩa văn hóa sâu sắc trong Châu Á nói chung và Việt Nam nói riêng. Nó được coi là một phần quan trọng của truyền thống văn hóa và tôn giáo của khu vực. Dưới góc độ văn hóa, múa lân sư rồng đại diện cho sự may mắn, phú quý, và sự thịnh vượng. Nó thể hiện lòng biết ơn và tôn vinh các vị thần, tổ tiên và linh vật bảo hộ.

Nghệ thuật múa Lân – Sư – Rồng ở Việt Nam tiếp thu và kết hợp các yếu tố truyền thống từ các nền văn hóa khác nhau trong khu vực, như Trung Quốc, Ấn Độ và Indonesia. Múa Lân – Sư – Rồng không chỉ là biểu diễn múa vũ đơn thuần mà còn là một hình thức nghệ thuật kỹ thuật cao, yêu cầu sự đồng đều, linh hoạt và phối hợp hoàn hảo giữa các thành viên của đội múa.

Ngoài ra, múa lân sư rồng còn mang ý nghĩa tâm linh và tôn giáo đặc biệt. Nó được thực hiện trong các lễ hội đặc biệt, như Tết Nguyên đán hay các ngày lễ truyền thống để chào đón một mùa xuân mới, đánh thức những linh hồn và tiêu tan những điều xui xẻo. Múa lân sư rồng truyền tải thông điệp về sự kết nối giữa loài người và thế giới tâm linh.

Với ý nghĩa văn hóa sâu sắc, nghệ thuật múa lân sư rồng không chỉ là một hình thức nghệ thuật biểu diễn múa thông thường, mà còn là một phần quan trọng trong việc bảo tồn và truyền bá văn hóa truyền thống của châu Á và Việt Nam.

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

- 3. Ứng dụng của Lân Sư Rồng trong các sản phẩm đại chúng
- 3.1. Các sản phẩm in ấn, quà tặng

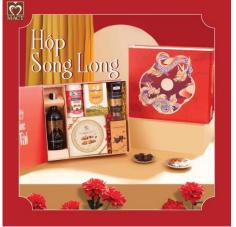
Hình 10. Lân Sư Rồng được áp dụng trên các sản phẩm in ấn, quà Tết như bao lì xì, thực phẩm

Hình 11. Sản phẩm túi xách quà tặng nhân dịp Tết với hình ảnh múa Lân sôi động với tông màu rực rỡ, nổi bật

Hình 12. Các sản phẩm quà tặng cho dịp lễ với các minh họa dân gian cùng với hình ảnh những chú rồng uốn lượn

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

3.2. Các sản phẩm gia dụng và trang trí

Hình ảnh Lân – Sư- Rồng được sử dụng trong các sản phẩm gia dụng, tiêu dùng như lịch treo tường, decal trang trí, áp phích cho các lễ hội, sự kiện văn hóa khác nhau.

Hình 13. Lịch treo tường sử dụng hình ảnh rồng

Hình 14. Bao bì sản phẩm Pepsi và Coca sử dụng hình ảnh con Lân trong thiết kế

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

Hình 15. Hộp quà tặng dịp lễ Tết Xuân Giáp Thìn sang trọng với hình ảnh chú rồng oai nghiêm, hùng dũng

3. Kết luận

Trải qua những đường nét uyển chuyển của múa Lân - Sư - Rồng, chúng ta không chỉ chứng kiến một biểu diễn nghệ thuật tuyệt vời mà còn được đắm chìm trong hương vị của văn hóa và tâm linh dân tộc. Đây không chỉ là một môn nghệ thuật dân gian, mà là một biểu tượng sống động của sự đoàn kết và sự sáng tạo, đậm chất bản sắc dân tộc Việt Nam.

Sự khéo léo và dẻo dai của các động tác múa không chỉ thách thức kỹ thuật biểu diễn mà còn tạo ra một hình thức tương tác tinh tế, kết nối nghệ sĩ và khán giả trong một không gian thú vị và phong cách. Lân, sư, rồng không chỉ là những hình tượng trang trí, mà còn là những linh vật linh thiêng, tượng trưng cho sự thịnh vượng và hanh thông trong văn hóa.

Trong bối cảnh nguy cơ lãng quên, nghệ thuật múa Lân - Sư - Rồng không chỉ là một quá khứ đẹp mà còn là một tương lai sáng tạo. Từ sự đồng lòng và sự chung tay của cộng đồng, từ các cấp, các ngành và toàn xã hội. Bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa này không chỉ là việc gìn giữ di sản mà còn là cách để tôn vinh và lưu giữ bản sắc văn hóa truyền thống của dân tộc.

Chúng ta hãy cùng nhau giữ lửa cho nghệ thuật múa Lân - Sư - Rồng, để nó tiếp tục phát triển, làm cho những động tác uyển chuyển của nó không chỉ là biểu tượng mà còn là niềm tự hào của toàn bộ cộng đồng Việt Nam. Trong từng bước nhảy, chúng ta giữ gìn và truyền cho thế hệ sau, để múa Lân - Sư - Rồng vẫn mãi mãi là nét đẹp văn hóa truyền thống, tràn ngập tình yêu và tự hào dân tộc.

Tài liệu tham khảo

- [1] Múa Lân Sư Rồng, Wikiwand www.wikiwand.com/vi/Múa_lân_-_sư_-_rồng
- [2] Múa lân Trung thu bắt nguồn từ đâu, có ý nghĩa gì, có gì đặc sắc? (2023), 1. Tại sao Trung thu lại múa lân?, Vinwonders
- [3] Báo tin tức (2023), Quảng bá múa Lân Sư Rồng Việt Nam ra với thế giới, cục thông tin đối ngoại bộ thông tin và truyền thông www.vietnam.vn/quang-ba-mua-lan-su-rong-viet-nam-ra-voi-the-gioi/
- [4] Nguồn gốc và ý nghĩa của tục múa lân trong mùa trung thu (2021), bachhoaxanh
- [5] www.pinterest.com